

Підсумки діяльності страхових компаній за I півріччя 2011 року

Ринок страхових послуг залишається найбільш капіталізованим серед інших небанківських фінансових ринків. Загальна кількість страхових компаній станом на 30.06.2011 становила 446, у тому числі СК "life"¹ – 65 компаній, СК "non-life" – 381 компанію, (станом на 30.06.2010 – 441 компанія, у тому числі СК "life" – 68 компаній, СК "non-life" – 373 компанії).

У I півріччі 2011 року на ринку страхування відбулося незначне „пожвавлення”, при цьому показники ще не досягли докризових значень.

У порівнянні з I півріччям 2010 року на 1 406,1 млн. грн. (14,6%) збільшився обсяг надходжень валових страхових премій, обсяг чистих страхових премій² збільшився на 2 024,0 млн. грн. (36,2%). Основним фактором зростання валових страхових премій у порівнянні з I півріччям 2010 року стало збільшення обсягу валових страхових премій, зокрема, з таких видів страхування, як: обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів (ОСЦПВ) (збільшення валових страхових платежів на 338,1 млн. грн. (44,0%)); страхування фінансових ризиків (збільшення валових страхових премій на 256,1 млн. грн. (23,4%)); страхування життя (збільшення валових страхових премій на 200,5 млн. грн. (59,7%)); страхування відповідальності перед третіми особами (збільшення валових страхових премій на 145,7 млн. грн. (31,9%)). Питома вага чистих страхових премій у валових страхових преміях за I півріччя 2011 року становила 68,9%, що на 10,9 в.п. більше в порівнянні з I півріччям 2010 року.

За I півріччя 2011 року відстежується тенденція зростання деяких показників страхової діяльності. Так, при зростанні на 36,2% обсягів чистих страхових премій, на 18,6% зросли обсяги сформованих страхових резервів. На 7,0% зріс обсяг активів, визначених законодавством для представлення коштів страхових резервів.

У порівнянні з I півріччям 2010 року на 5,3% зменшилися валові страхові виплати/відшкодування, обсяг чистих страхових виплат зменшився на 1,7%. На зменшення чистих страхових виплат, в першу чергу, вплинули такі зміни: на 161,3 млн. грн. (12,4%) зменшилися чисті страхові виплати з автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка"); на 62,4 млн. грн. (85,8%) зменшилися виплати зі страхування кредитів; на 16,7 млн. грн. (22,1%) зменшилися виплати зі страхування майна.

Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка представлені в таблиці 1.

---

¹ Скорочення: СК "Life" – страхові компанії, що здійснюють страхування життя, СК "non-Life" – страхові компанії, що здійснюють страхування видів, інших, ніж страхування життя.

² Чисті страхові премії (виплати) – розраховані як валові страхові премії (виплати) за мінусом частки страхових премій (виплат), які сплачуються перестраховикам-резидентам (компенсовані перестраховиками-резидентами).

Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка

	I півріччя 2010	I півріччя 2011	Темпи приросту I півріччя 2011/ I півріччя 2010	
			млн. грн.	%
Кількість договорів страхування, укладених протягом звітного періоду, тис. одиниць				
Кількість договорів, крім договорів з обов'язкового страхування від нещасних випадків на транспорті, у тому числі:	11 879,4	12 860,6	-	8,3
- зі страхувальниками – фізичними особами	10 429,4	10 880,5	-	4,3
Кількість договорів з обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті	271 046,4	288 996,7	-	6,6
Страхова діяльність, млн. грн.				
Валові страхові премії	9 635,9	11 042,0	1 406,1	14,6
Валові страхові виплати	2 619,4	2 481,7	-137,7	-5,3
Рівень валових виплат, %	27,2%	22,5%	-	-
<i>Чисті страхові премії</i>	5 588,3	7 612,3	2 024,0	36,2
<i>Чисті страхові виплати</i>	2 474,2	2 431,8	-42,4	-1,7
Рівень чистих виплат, %	44,3%	31,9%	-	-
Перестраховання, млн. грн.				
Сплачено на перестраховання, у тому числі:	4 546,7	4 014,1	-532,6	-11,7
- перестраховикам-резидентам	4 047,6	3 429,6	-618,0	-15,3
- перестраховикам-нерезидентам	499,1	584,5	85,4	17,1
Виплати, компенсовані перестраховиками, у тому числі:	233,8	212,0	-21,8	-9,3
- перестраховиками-резидентами	145,2	49,8	-95,4	-65,7
- перестраховиками-нерезидентами	88,6	162,2	73,6	83,1
Отримані страхові премії від перестраховальників-нерезидентів	116,8	172,9	56,1	48,0
Виплати, компенсовані перестраховальникам-нерезидентам	408,1	573,8	165,7	40,6
Страхові резерви, млн. грн.				
Обсяг сформованих страхових резервів	9 393,5	11 136,1	1 742,6	18,6
- резерви зі страхування життя	1 902,8	2 416,8	514,0	27,0
- технічні резерви	7 490,7	8 719,3	1 228,6	16,4
Активи страховиків та статутний капітал, млн. грн.				
Загальні активи страховиків (згідно з формою 1 (П(С)БО 2))	43 166,2	42 844,6	-321,6	-0,7
Активи, визначені ст. 31 Закону України «Про страхування» для представлення коштів страхових резервів	24 435,9	26 142,6	1 706,7	7,0
Обсяг сплачених статутних капіталів	14 563,0	13 546,3	-1 016,7	-7,0

Кількість страхових компаній

Кількість страхових компаній (СК) станом на 30.06.2011 становила 446, з яких 65 СК зі страхування життя (СК "Life") та 381 СК, що здійснювали види страхування, інші, ніж страхування життя (СК "non-Life"). За січень – червень 2011 року кількість страхових компаній зменшилась на 10 СК.

Таблиця 2

**Кількість страхових компаній
станом на 30.06.2010 та станом на 30.06.2011**

Кількість страхових компаній	Станом на 30.06.2010	Станом на 30.06.2011
Загальна кількість	441	446
в т.ч. СК "non-Life"	373	381
в т.ч. СК "Life"	68	65

Страхові премії

Валові страхові премії, отримані страховиками при страхуванні та перестраховуванні ризиків від страхувальників та перестраховальників за I півріччя 2011 року, становили **11 042,0 млн. грн.**, з них:

3 203,5 млн. грн. (29,0%) – що надійшли від фізичних осіб;

5 284,4 млн. грн. (47,9%) – що надійшли від юридичних осіб.

За I півріччя 2010 року загальна (валова) сума страхових премій, отриманих страховиками, становила **9 635,9 млн. грн.**, з них:

2 702,9 млн. грн. (28,0%) – що надійшли від фізичних осіб;

4 130,5 млн. грн. (42,9%) – що надійшли від юридичних осіб.

За I півріччя 2011 року сума отриманих страховиками валових премій з видів страхування, інших, ніж страхування життя становила **10 505,4 млн. грн.** (або 95,1% від загальної суми страхових премій), а зі страхування життя – **536,6 млн. грн.** (або 4,9% від загальної суми страхових премій).

Чисті страхові премії за I півріччя 2011 року становили **7 612,3 млн. грн.**, що становить 68,9% від валових страхових премій. Чисті страхові премії за I півріччя 2010 року становили 5 588,3 млн. грн., або 58,0% від валових страхових премій.

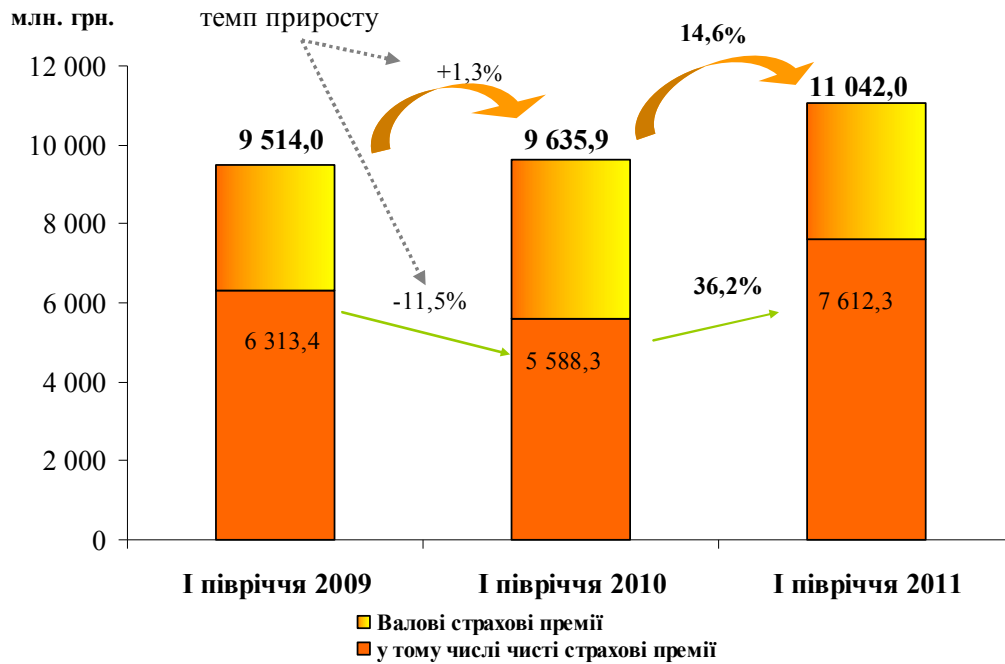

Рис.1. Динаміка страхових премій за I півріччя 2009 - 2011 рр. (млн. грн.)

Так, обсяги валових страхових премій за I півріччя 2011 року збільшилися порівняно з I півріччям 2010 року на 14,6%, при цьому чисті страхові премії збільшилися на 36,2%.

Концентрація страхового ринку за надходженнями валових страхових премій станом на 31.06.2011 представлена в таблиці 3.

Таблиця 3

Концентрація страхового ринку за I півріччя 2011 році

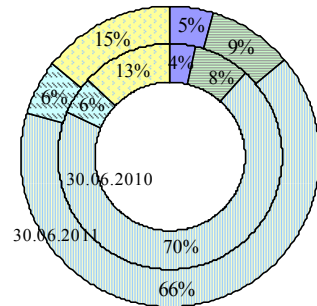
Перші (Тор)	страхування "Life"		страхування "non-Life"		
	Надходження премій (млн. грн.)	Частка на ринку, %	Надходження премій (млн. грн.)	Частка на ринку, %	Кількість СК, які більше 50% страхових премій отримали від перестраховувальників
Тор 3	271,5	50,6	1 860,8	17,7	2
Тор 10	459,7	85,7	3 982,2	37,9	5
Тор 20	513,9	95,8	5 839,3	55,6	7
Тор 50	536,6	100,0	8 298,7	79,0	9
Тор 100	х	х	9 738,2	92,7	12
Тор 200	х	х	10 440,8	99,4	13
Всього по ринку	536,6	100,0	10 505,4	100,0	21

Отже, незважаючи на значну кількість компаній, фактично на страховому ринку основну частку валових страхових премій – 92,7% – акумулюють 100 СК "non-Life" (26,2% всіх СК "non-Life") та 95,8% – 20 СК "Life" (30,8% всіх СК "Life").

Страхові премії за видами страхування за I півріччя 2010 – 2011 рр. (обсяги, структура та темпи приросту) наведено в таблиці 4 та на рис. 2, 3, 4.

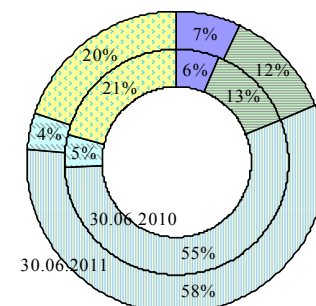
Страхові премії за видами страхування за I півріччя 2010 – 2011 рр. (обсяги, структура та темпи приросту)

Види страхування	Страхові премії, млн. грн.				Структура страхових премій				Темпи приросту страхових премій	
	Валові		Чисті		Структура валових страхових премій		Структура чистих страхових премій		валових премій	чистих премій
	I півріччя 2010	I півріччя 2011	I півріччя 2010	I півріччя 2011	I півріччя 2010	I півріччя 2011	I півріччя 2010	I півріччя 2011	I півріччя 2011 / I півріччя 2010	I півріччя 2011 / I півріччя 2010
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Страхування життя	336,1	536,6	335,9	536,6	3,5%	4,9%	6,0%	7,0%	59,7%	59,7%
Види страхування, інші, ніж страхування життя, у тому числі:	9 299,7	10 505,4	5 252,3	7 075,8	96,5%	95,1%	94,0%	93,0%	13,0%	34,7%
Добровільне особисте страхування	787,3	999,9	714,9	897,0	8,2%	9,1%	12,8%	11,8%	27,0%	25,5%
Добровільне майнове страхування	6 714,9	7 258,1	3 089,1	4 375,9	69,7%	65,7%	55,3%	57,5%	8,1%	41,7%
- в тому числі страхування фінансових ризиків	1 092,7	1 348,8	292,2	741,8	11,3%	12,2%	5,2%	9,7%	23,4%	153,9%
Добровільне страхування відповідальності	540,0	646,2	263,7	303,6	5,6%	5,9%	4,7%	4,0%	19,7%	15,1%
Недержавне обов'язкове страхування	1 256,9	1 601,1	1 184,0	1 499,2	13,0%	14,5%	21,2%	19,7%	27,4%	26,6%
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів	911,8	1 249,7	887,0	1 202,1	9,5%	11,3%	15,9%	15,8%	37,1%	35,5%
Державне обов'язкове страхування	0,6	0,1	0,6	0,1	0,01%	0,001%	0,01%	0,001%	-83,8%	-83,8%
ВСЬОГО (всі види страхування)	9 635,8	11 042,0	5 588,2	7 612,3	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	14,6%	36,2%

- Страхування життя
- Добровільне особисте страхування
- Добровільне майнове страхування
- Добровільне страхування відповідальності
- Недержавне обов'язкове страхування

Рис. 2. Структура валових страхових премій станом на 30.06.2010 та 30.06.2011

- Страхування життя
- Добровільне особисте страхування
- Добровільне майнове страхування
- Добровільне страхування відповідальності
- Недержавне обов'язкове страхування

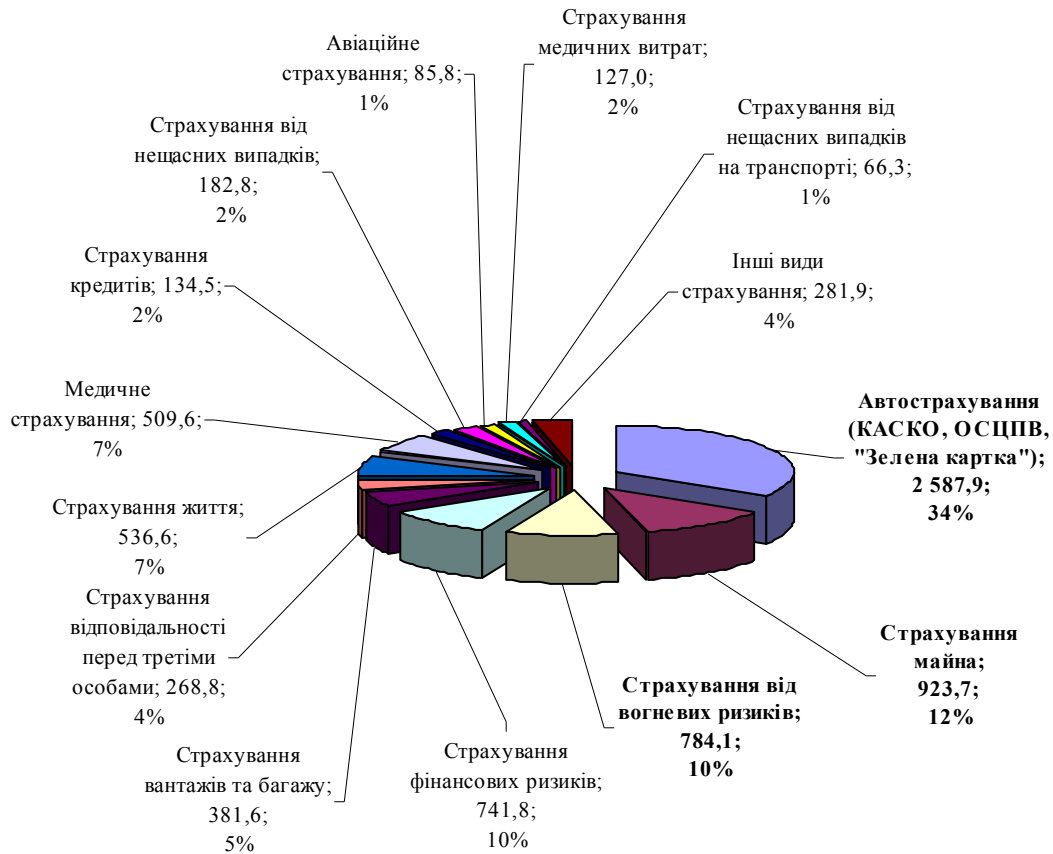
Рис. 3. Структура чистих страхових премій станом на 30.06.2010 та 30.06.2011

Динаміка страхових премій за мінусом частки страхових премій, сплачених перестраховикам-резидентам, за I півріччя 2010-2011 рр. представлена в таблиці 5.

Таблиця 5

**Динаміка страхових премій за мінусом частки страхових премій,
сплачених перестраховикам-резидентам, за I півріччя 2010-2011 рр.**

Види страхування	I півріччя 2010	I півріччя 2011	Темпи приросту I півріччя 2011/ I півріччя 2010	
	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	%
Автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка")	2 313,8	2 587,9	274,1	11,8
Страхування майна	616,2	923,7	307,5	49,9
Страхування від вогневих ризиків	411,1	784,1	373,1	90,8
Страхування фінансових ризиків	292,2	741,8	449,6	153,9
Страхування життя	335,9	536,6	200,7	59,8
Медичне страхування	407,5	509,6	102,0	25,0
Страхування вантажів та багажу	283,6	381,6	98,0	34,6
Страхування відповідальності перед третіми особами	201,9	268,8	66,9	33,1
Страхування від нещасних випадків	141,2	182,8	41,7	29,5
Страхування кредитів	63,5	134,5	71,0	111,8
Страхування медичних витрат	100,0	127,0	27,0	27,0
Авіаційне страхування	107,7	85,8	-22,0	-20,4
Страхування від нещасних випадків на транспорті	62,1	66,3	4,2	6,7
Інші види страхування	251,6	281,9	30,3	12,0
Всього	5 588,3	7 612,3	2 024,0	36,2

Рис. 4. Структура страхових премій за мінусом частки страхових премій, сплачених перестраховикам-резидентам, за видами страхування станом на 30.06.2011 (млн. грн.)

У структурі страхових премій за мінусом частки страхових премій, сплачених перестраховикам-резидентам, за видами страхування станом на 30.06.2011 найбільша питома вага належить таким видам страхування, як: автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») – 2 587,9 млн. грн. (або 34%) (станом на 30.06.2010 даний показник становив 2 313,8 млн. грн. (або 41%)); страхування майна – 923,7 млн. грн. (або 12%) (станом на 30.06.2010 – 616,2 млн. грн. (або 11%)); страхування від вогневих ризиків – 784,1 млн. грн. (або 10%) (станом на 30.06.2010 – 411,1 млн. грн. (або 7%)); страхування фінансових ризиків – 741,8 млн. грн. (або 10%) (станом на 30.06.2010 – 292,2 млн. грн. (або 5%)); страхування життя – 536,6 млн. грн. (або 7%) (станом на 30.06.2010 – 335,9 млн. грн. (або 6%)); медичне страхування – 509,6 млн. грн. (або 7%) (станом на 30.06.2010 – 407,5 млн. грн. (або 7%)).

Страхові виплати/відшкодування

Розмір валових страхових виплат за I півріччя 2011 року становив **2 481,7 млн. грн.**, у тому числі з видів страхування, інших, ніж страхування життя – **2 449,4 млн. грн.** (або 98,7%), зі страхування життя – **32,3 млн. грн.** (або 1,3%).

Обсяг **чистих страхових виплат** за I півріччя 2011 року становив **2 431,8 млн. грн.** та зменшився порівняно з аналогічним періодом 2010 року на 1,7%.

Обсяги валових та чистих страхових виплат за I півріччя 2011 року зменшилися в порівнянні з відповідним періодом 2010 року (див. рис. 5).

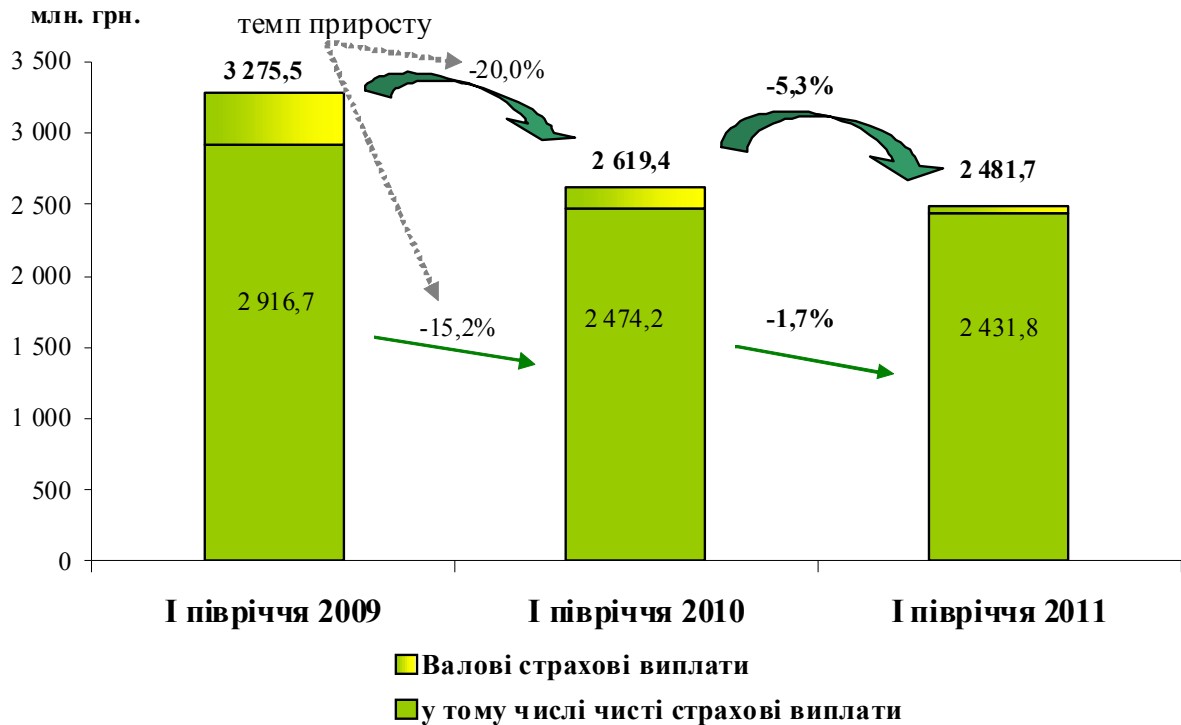

Рис. 5. Динаміка страхових виплат за I півріччя 2009 – 2011 рр. (млн. грн.)

Так, валові страхові виплати за I півріччя 2011 року зменшились на 5,3% порівняно з I півріччям 2010 року (до 2 481,7 млн. грн.), чисті страхові виплати зменшились на 1,7% і становили 2 431,8 млн. грн. Скорочення страхових виплат може розглядатися як негативна ознака з огляду на те, що надходження страхових платежів збільшилося в порівнянні з відповідним періодом 2010 року. Це може свідчити про недостатність у страхових компаній ліквідних інструментів, надмірну збитковість діяльності деяких страховиків.

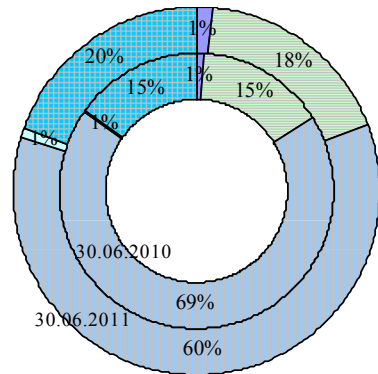
Страхові виплати в розрізі видів страхування за I півріччя 2010 – 2011 рр. (обсяги, структура та темпи приросту) наведено в таблиці 6 та на рис. 6, 7, 8.

Таблиця 6

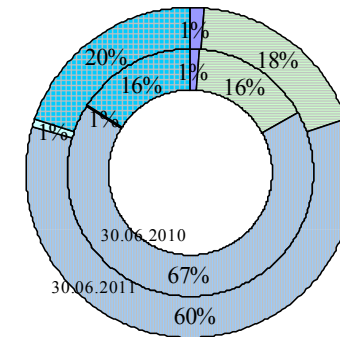
Страхові виплати за видами страхування за I півріччя 2010 – 2011 рр. (обсяги, структура та темпи приросту)

Види страхування	Страхові виплати, млн. грн.				Структура страхових виплат				Темпи приросту страхових виплат	
	Валові		Чисті		Структура валових виплат		Структура чистих виплат		Валових виплат	Чистих виплат
	I півріччя 2010	I півріччя 2011	I півріччя 2010	I півріччя 2011	I півріччя 2010	I півріччя 2011	I півріччя 2010	I півріччя 2011	I півріччя 2011/ I півріччя 2010	I півріччя 2011/ I півріччя 2010
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Страховання життя	24,5	32,3	24,5	32,3	0,9%	1,3%	1,0%	1,3%	31,8%	31,8%
Види страхування, інші, ніж страхування життя, у тому числі:	2 594,9	2 449,4	2 449,7	2 399,5	99,1%	98,7%	99,0%	98,7%	-5,6%	-2,0%
Добровільне особисте страхування	397,5	445,9	394,7	445,9	15,2%	18,0%	16,0%	18,3%	12,2%	13,0%
Добровільне майнове страхування	1 794,1	1 499,1	1 653,4	1 455,6	68,5%	60,4%	66,8%	59,9%	-16,4%	-12,0%
- в тому числі страхування фінансових ризиків	627,8	617,2	544,6	614,6	24,0%	24,9%	22,0%	25,3%	-1,7%	12,9%
Добровільне страхування відповідальності	11,9	19,9	11,5	19,6	0,5%	0,8%	0,5%	0,8%	66,9%	70,3%
Недержавне обов'язкове страхування	390,8	484,4	389,5	478,4	14,9%	19,5%	15,7%	19,7%	23,9%	22,8%
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів	384,4	470,2	383,8	469,6	14,7%	18,9%	15,5%	19,3%	22,3%	22,4%
Державне обов'язкове страхування	0,6	0,1	0,6	0,1	0,02%	0,004%	0,02%	0,004%	-84,7%	-84,7%
ВСЬОГО (всі види страхування)	2 619,4	2 481,7	2 474,2	2 431,8	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	-5,3%	-1,7%

- Страховання життя
- Добровільне майнове страхування
- Добровільне особисте страхування
- Добровільне страхування відповідальності
- Недержавне обов'язкове страхування

Рис. 6. Структура валових страхових виплат станом на 30.06.2010 та 30.06.2011

- Страховання життя
- Добровільне майнове страхування
- Добровільне особисте страхування
- Добровільне страхування відповідальності
- Недержавне обов'язкове страхування

Рис. 7. Структура чистих страхових виплат станом на 30.06.2010 та 30.06.2011

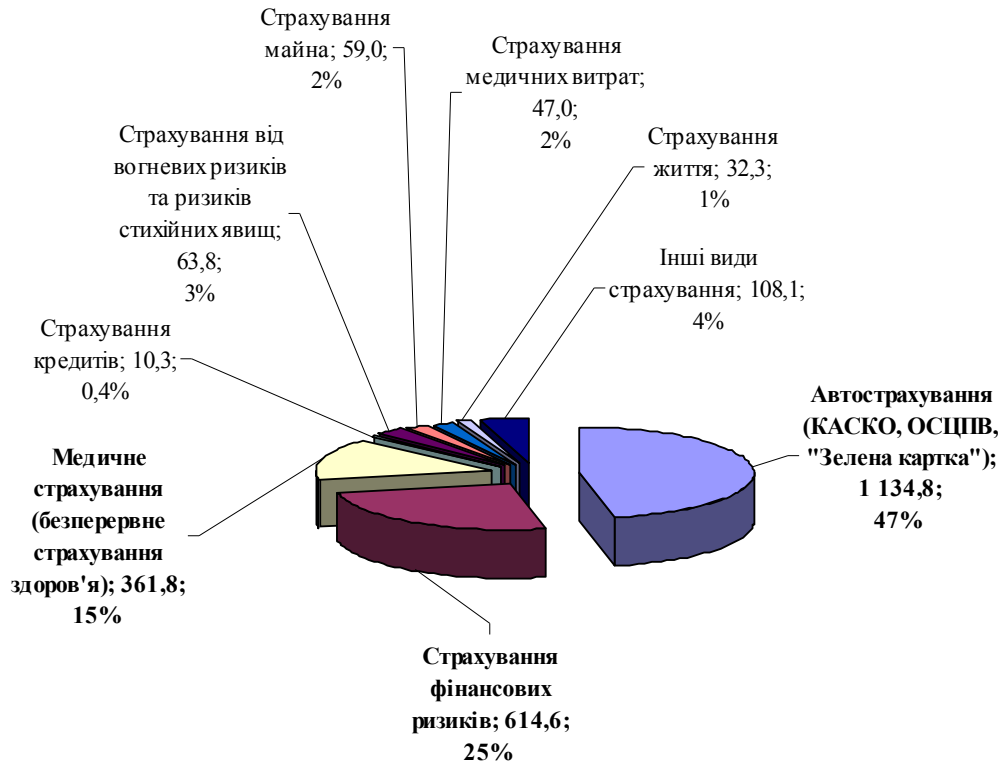
Динаміка страхових виплат за мінусом частки страхових виплат, компенсованих перестраховиками-резидентами, за I півріччя 2010-2011 рр. представлена в таблиці 7.

Таблиця 7

Динаміка страхових виплат за мінусом частки страхових виплат, компенсованих перестраховиками-резидентами, за I півріччя 2010-2011 рр.

Види страхування	I півріччя 2010	I півріччя 2011	Темпи приросту I півріччя 2011/ I півріччя 2010	
	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	%
Автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка")	1 296,0	1 134,8	-161,3	-12,4
Страхування фінансових ризиків	544,6	614,6	70,0	12,9
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	322,0	361,8	39,8	12,4
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	36,2	63,8	27,6	76,2
Страхування майна	75,7	59,0	-16,7	-22,1
Страхування медичних витрат	38,7	47,0	8,3	21,4
Страхування життя	24,5	32,3	7,8	32,0
Страхування кредитів	72,7	10,3	-62,4	-85,8
Інші види страхування	63,6	108,1	44,5	70,0
Всього	2 474,2	2 431,8	-42,3	-1,7

Структуру страхових виплат (відшкодувань) за мінусом частки страхових виплат, компенсованих перестраховиками-резидентами, за видами страхування за I півріччя 2011 року зображено на рис. 8.

Рис. 8. Структура страхових виплат за мінусом частки страхових виплат, компенсованих перестраховиками-резидентами, за видами страхування станом на 30.06.2011 (млн. грн.)

У структурі страхових виплат за мінусом частки страхових виплат, компенсованих перестраховиками-резидентами, станом на 30.06.2011 найбільша питома вага страхових виплат припадає на такі види страхування, як: автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») – 1 134,8 млн. грн. (або 47%) (станом на 30.06.2010 даний показник становив 1 296,0 млн. грн. (або 52%)); страхування фінансових ризиків – 614,6 млн. грн. (або 25%) (станом на 30.06.2010 – 544,6 млн. грн. (або 22%)); частка медичного страхування (безперервне страхування здоров'я) становить 361,8 млн. грн. (або 15%) (станом на 30.06.2010 – 322,0 млн. грн. (або 13%)).

Рівень страхових виплат за видами страхування

Рівень валових страхових виплат (відношення валових страхових виплат до валових страхових премій) станом на 30.06.2011 становив 22,5% (таблиця 8). Високий рівень валових страхових виплат (більше 20%) спостерігався за такими видами страхування: добровільне особисте страхування – 44,6% (станом на 30.06.2010 – 50,5%), недержавне обов'язкове страхування – 30,3% (станом на 30.06.2010 – 31,1%).

Рівень страхових виплат за видами страхування

Види страхування	Рівень страхових виплат			
	валових виплат		чистих виплат	
	Станом на 30.06.2010	Станом на 30.06.2011	Станом на 30.06.2010	Станом на 30.06.2011
1	2	3	4	5
Страхування життя	7,3%	6,0%	7,3%	6,0%
Види страхування, інші, ніж страхування життя, у тому числі:	27,9%	23,3%	46,6%	33,9%
Добровільне особисте страхування	50,5%	44,6%	55,2%	49,7%
Добровільне майнове страхування	26,7%	20,7%	53,5%	33,3%
<i>- в тому числі страхування фінансових ризиків</i>	57,5%	45,8%	186,4%	82,9%
Добровільне страхування відповідальності	2,2%	3,1%	4,4%	6,5%
Недержавне обов'язкове страхування	31,1%	30,3%	32,9%	31,9%
<i>- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів</i>	42,2%	37,6%	43,3%	39,1%
Державне обов'язкове страхування	100,0%	94,1%	100,0%	94,1%
ВСЬОГО (всі види страхування)	27,2%	22,5%	44,3%	31,9%

Рівень чистих страхових виплат (відношення чистих страхових виплат до чистих страхових премій) станом на 30.06.2011 становив 31,9% (станом на 30.06.2010 – 44,3%). Високий рівень чистих страхових виплат станом на 30.06.2011 спостерігався за видами добровільного страхування фінансових ризиків – 82,9%, з добровільного особистого страхування – 49,7%, з недержавного обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів – 39,1%, а також з добровільного майнового страхування – 33,3%.

Зменшення рівня валових страхових виплат може розглядатися як негативна ознака з огляду на те, що надходження страхових платежів збільшилося в порівнянні з I півріччям 2010 року.

Рівень чистих страхових виплат та чисті страхові виплати за видами страхування за I півріччя 2011 року в порівнянні з I півріччям 2010 року наведено в таблиці 9.

Рівень чистих страхових виплат та чисті страхові виплати за видами страхування за I півріччя 2010–2011 рр.

Види страхування	Чисті страхові виплати		Рівень чистих страхових виплат	
	I півріччя 2010, (млн. грн.)	I півріччя 2011, (млн. грн.)	Станом на 30.06.2010 (%)	Станом на 30.06.2011 (%)
1	2	3	4	5
Страхування фінансових ризиків	544,6	614,6	186,4	82,9
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	322,0	361,8	79,0	71,0
Страхування наземного транспорту ("КАСКО")	912,2	665,2	63,9	48,0
Страхування медичних витрат	38,7	47,0	38,7	37,0
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів (ОСЦПВ)	352,8	430,4	46,8	40,4
Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за додатковими договорами) "Зелена картка"	31,0	39,2	23,3	28,4
Страхування здоров'я на випадок хвороби	17,0	17,3	25,7	22,3
Добровільне страхування цивільно-правової відповідальності власників наземного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)	5,1	9,3	10,3	30,8
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	36,2	63,8	8,8	8,1
Страхування кредитів (у тому числі відповідальності позичальника за непогашення кредиту)	72,7	10,3	114,5	7,7
Обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації	2,3	6,0	2,1	7,0
Страхування повітряного транспорту	2,8	0,7	30,7	12,3
Інші види страхування	136,7	166,0	7,7	6,6

Так, рівень чистих страхових виплат із страхування наземного транспорту (КАСКО) станом на 30.06.2011 зменшився на 15,9 в. п. до рівня 48,0%; рівень чистих страхових виплат із страхування фінансових ризиків станом на 30.06.2011 зменшився на 103,5 в. п. до рівня 82,9%; рівень чистих страхових виплат з обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) станом на 30.06.2011 зменшився на 6,4 в.п. у порівнянні з відповідним показником станом на 30.06.2010.

Страхування фізичних осіб

Від страхувальників-фізичних осіб за I півріччя 2011 року надійшло **3 203,5 млн. грн.** валових страхових премій, що на 18,5% більше, ніж за аналогічний період 2010 року.

Структура валових страхових премій, які надійшли від фізичних осіб за I півріччя 2011 року:

2 745,5 млн. грн. – за видами страхування, іншими, ніж страхування життя (на 12,6% більше, ніж за аналогічний період 2010 року);

458,1 млн. грн. – за видом страхування життя (на 72,8% більше, ніж за аналогічний період 2010 року).

Страхові виплати страхувальникам-фізичним особам за I півріччя 2011 року становили **1 085,4 млн. грн.** (43,7% від загальних валових виплат), що на 13,2% менше, ніж за відповідний період 2010 року.

Рівень страхових виплат фізичним особам (відношення страхових виплат до страхових премій) станом на 30.06.2011 становив 33,9%, що на 12,4 в. п. менше, ніж станом на 30.06.2010 (див. рис. 9).

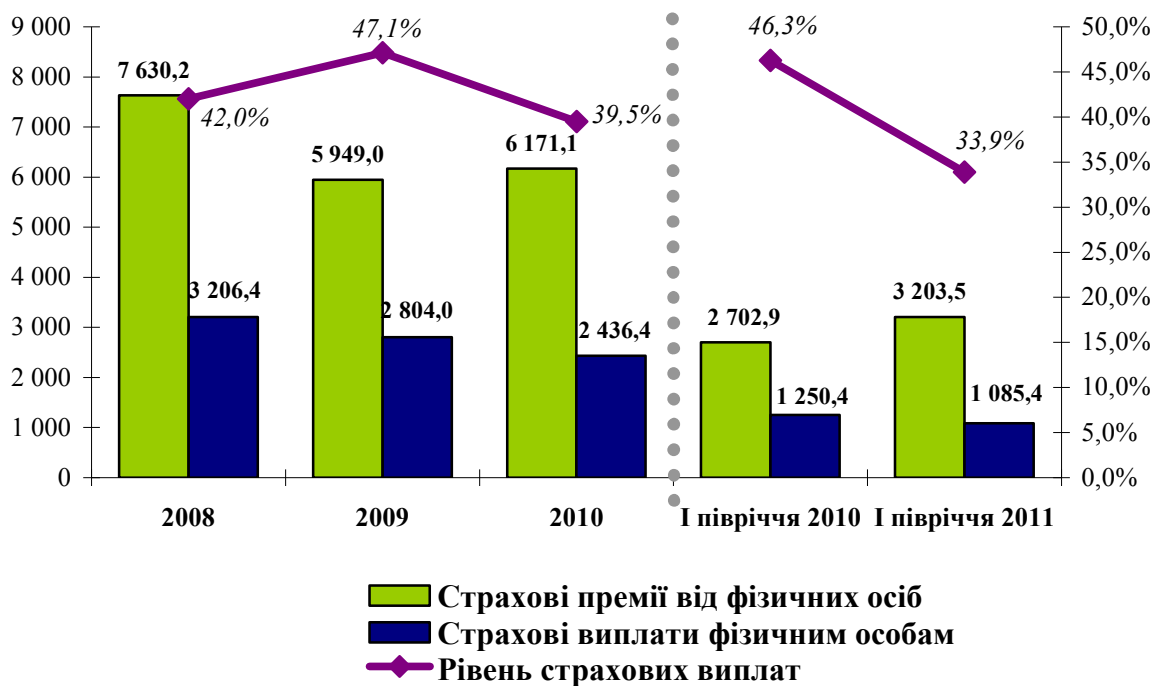

Рис. 9. Динаміка страхових платежів, виплат та рівня страхових виплат у секторі страхування фізичних осіб за 2008 – 2010 рр., I півріччя 2011 р. (млн. грн.)

Структура страхових платежів та страхових виплат при страхуванні фізичних осіб станом на 30.06.2011 має такий вигляд:

– від страхування наземного транспорту (КАСКО) надійшло **991,2 млн. грн.** (або **30,9%** всіх страхових премій від громадян), що на 89,1 млн. грн. (або на 8,2%) менше в порівнянні з відповідною датою 2010 року; **27,1%** всіх страхових премій від громадян становили премії від страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – **869,7 млн. грн.**, що на 287,2 млн. грн. (або на 49,3%) більше в порівнянні з відповідною датою 2010 року; від страхування життя надійшло **458,1 млн. грн.** (або **14,3%** всіх страхових премій від громадян), що на 192,9 млн. грн. (або на 72,8%) більше в порівнянні з відповідною датою

2010 року; від медичного страхування (безперервне страхування здоров'я) – **203,7 млн. грн.** (або **6,4%** всіх страхових премій від громадян), що на 52,8 млн. грн. (або на 35,0%) більше в порівнянні з відповідною датою 2010 року; від страхування від нещасних випадків – **144,2 млн. грн.** (або **4,5%** всіх страхових премій від громадян), що на 38,7 млн. грн. (або на 36,7%) більше в порівнянні з відповідною датою 2010 року;

– основна частина страхових виплат (**43,6%**) здійснена за договорами страхування наземного транспорту (КАСКО) – **473,4 млн. грн.**, що на 256,5 млн. грн. (або на 35,1%) менше в порівнянні з відповідною датою 2010 року; **31,5%** страхових виплат здійснено за договорами страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) і становить **341,4 млн. грн.**, що на 55,0 млн. грн. (або на 19,2%) більше в порівнянні з відповідною датою 2010 року; за медичним страхуванням фізичним особам було виплачено **130,6 млн. грн.** (або **12,0%** від загального розміру страхових виплат/відшкодувань страхувальникам-фізичним особам), що на 17,5 млн. грн. (або на 15,5%) більше в порівнянні з відповідною датою 2010 року.

Рівень страхових виплат за договорами страхування наземного транспорту (КАСКО), укладеними зі страхувальниками – фізичними особами, станом на 30.06.2011 становив 47,8%, за договорами страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – 39,2%, за медичним страхуванням – 64,1%.

Кількість укладених договорів страхування з фізичними особами за підсумками I півріччя 2011 року зазнала, зокрема, таких змін:

– кількість укладених договорів добровільного страхування майна збільшилась на 152,0 тис. одиниць (до 984,8 тис. одиниць) в порівнянні з відповідним показником станом на 30.06.2010;

– кількість укладених договорів обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті збільшилась на 18 210,5 тис. одиниць (до 257 415,4 тис. одиниць) у порівнянні з відповідним показником станом на 30.06.2010;

– кількість укладених договорів страхування життя збільшилась на 32,7 тис. одиниць (до 358,1 тис. одиниць) у порівнянні з відповідним показником станом на 30.06.2010;

– кількість укладених договорів страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ зменшилась на 145,2 тис. одиниць (до 991,5 тис. одиниць) у порівнянні з відповідним показником станом на 30.06.2010.

Отже, обсяг страхових премій від фізичних осіб за результатами I півріччя 2011 року (3 203,5 млн. грн.) збільшився на 18,5% в порівнянні з відповідним показником за відповідний період 2010 року, але рівня I півріччя 2008 року не досяг (за I півріччя 2008 р. – 3 223,4 млн. грн.). За результатами I півріччя 2011 року продовжується тенденція щодо зменшення обсягу страхових виплат фізичним особам.

Основні показники автостраховання

Динаміка основних показників страхування автотранспорту – страхування наземного транспорту (КАСКО), страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) та страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (за додатковими договорами) "Зелена картка" – наведена в таблиці 10.

Таблиця 10

Динаміка основних показників автостраховання за I півріччя 2010–2011 рр.

Показник Вид страхування	Валові страхові премії		Валові страхові виплати		Рівень валових страхових виплат		Темпи приросту	
	I півріччя 2010	I півріччя 2011	I півріччя 2010	I півріччя 2011	Станом на 30.06.2010	Станом на 30.06.2011	Валові страхові премії	Валові страхові виплати
	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	%	%	I півріччя 2011/ I півріччя 2010	
Страхування наземного транспорту (КАСКО)	1 662,1	1 650,5	949,7	692,3	57,1	41,9	-0,7	-27,1
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ)	768,9	1 107,0	353,1	430,7	45,9	38,9	44,0	22,0
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (за додатковими договорами) "Зелена картка"	142,9	142,7	31,4	39,4	22,0	27,6	-0,1	25,5
Всього	2 573,9	2 900,2	1 334,2	1 162,4	51,8	40,1	12,7	-12,9

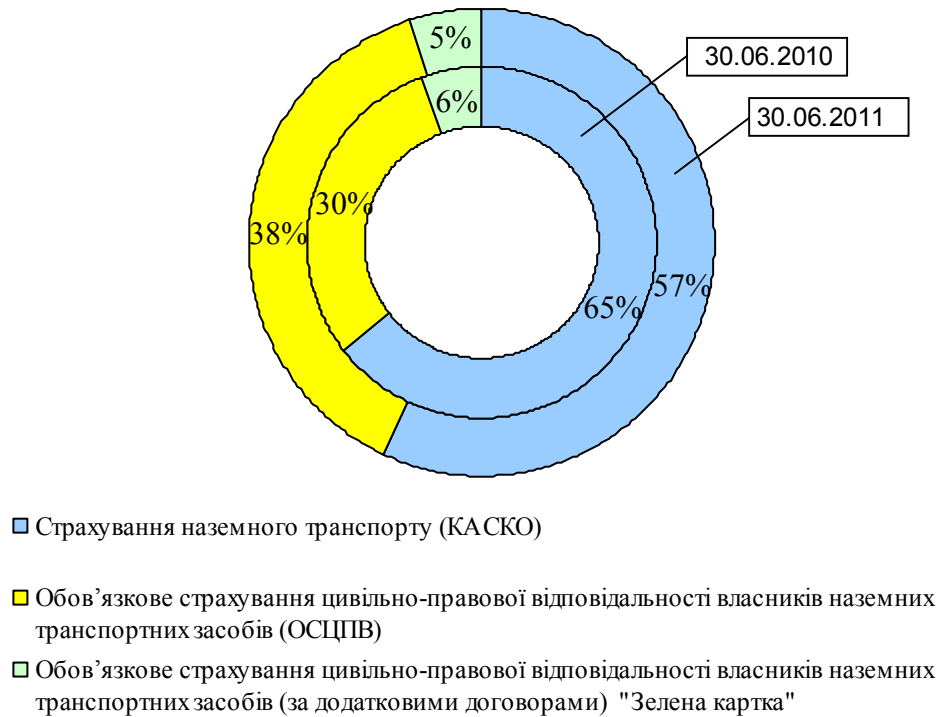
Згідно з даними таблиці 10, станом на 30.06.2011 обсяг валових страхових премій з автостраховання (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») зріс на 12,7%, а обсяг валових страхових виплат скоротився на 12,9%. При цьому частка валових страхових премій та валових страхових виплат страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) в автострахованні становить 38,2% та 37,1% (відповідно).

Структура валових страхових платежів та валових страхових виплат у секторі автостраховання представлена на рисунках 10, 11.

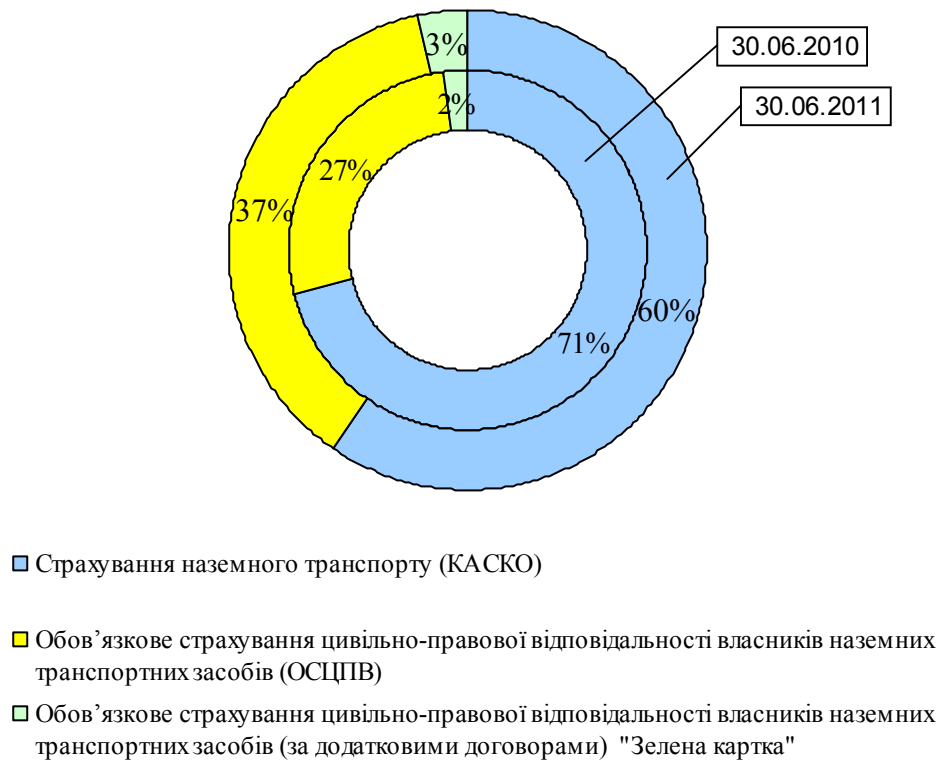
Надходження валових страхових премій при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) за I півріччя 2011 року зменшилось на 0,7% у порівнянні з аналогічним періодом 2010 року і становило 1 650,5 млн. грн., при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних

транспортних засобів (ОСЦПВ) обсяг валових страхових премій збільшився на **44,0%** і становив **1 107,0** млн. грн.

Рис. 10. Структура страхових платежів у секторі автострахування станом на 30.06.2010 та 30.06.2011

Рис. 11. Структура страхових виплат у секторі автострахування станом на 30.06.2010 та 30.06.2011

За I півріччя 2011 року на 78,3 тис. одиниць (або на 2,0%) збільшилась кількість укладених договорів страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – до 4 088,5 тис. одиниць.

Обсяг валових страхових виплат при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) за I півріччя 2011 року становив **692,3 млн. грн.**, що на **27,1%** менше, ніж за аналогічний період 2010 року; обсяг валових страхових виплат при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) становив **430,7 млн. грн.**, що на **22,0%** більше, ніж за аналогічний період 2010 року.

Рівень валових страхових виплат зі страхування наземного транспорту (КАСКО) станом на 30.06.2011 становив 41,9 (станом на 30.06.2010 – 57,1%), при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – 38,9% (станом на 30.06.2010 – 45,9%).

За підсумками I півріччя 2011 року:

– при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) обсяг чистих страхових премій становив **1 385,7 млн. грн.**, при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – **1 064,1 млн. грн.;**

– при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) обсяг чистих страхових виплат становив **665,2 млн. грн.**, при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – **430,4 млн. грн.**

Збільшення надходжень валових страхових премій зі страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) пов'язане передусім з подорожчанням полісів обов'язкового страхування транспортних засобів, що зумовлено зміною коригуючих коефіцієнтів до страхового платежу, за допомогою яких визначається ціна поліса, та підвищення лімітів відповідальності страхових компаній, відповідно до розпорядження Держфінпослуг від 9 липня 2010 року №566 «Про деякі питання здійснення обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів».

Страхування життя

Валові страхові платежі (премії, внески) при страхуванні життя за I півріччя 2011 року становили **536,6 млн. грн.**, що на 59,7% більше, ніж за I півріччя 2010 року (I півріччя 2010 р. – 336,1 млн. грн.).

Структура валових надходжень страхових платежів (премій, внесків) за I півріччя 2011 року:

- 458,1 млн. грн. (або 85,4%) – що надійшли від фізичних осіб;
- 78,5 млн. грн. (або 14,6%) – що надійшли від юридичних осіб.

У I півріччі 2011 року на 17,8% збільшилась кількість застрахованих фізичних осіб (475 699 застрахованих фізичних осіб у порівнянні з 403 648 застрахованими фізичними особами протягом I півріччя 2010 року). Станом на 30.06.2011 застраховано 3 062 434 фізичні особи.

Структура валових страхових премій та виплат із страхування життя зображена на рисунках 12 та 13.

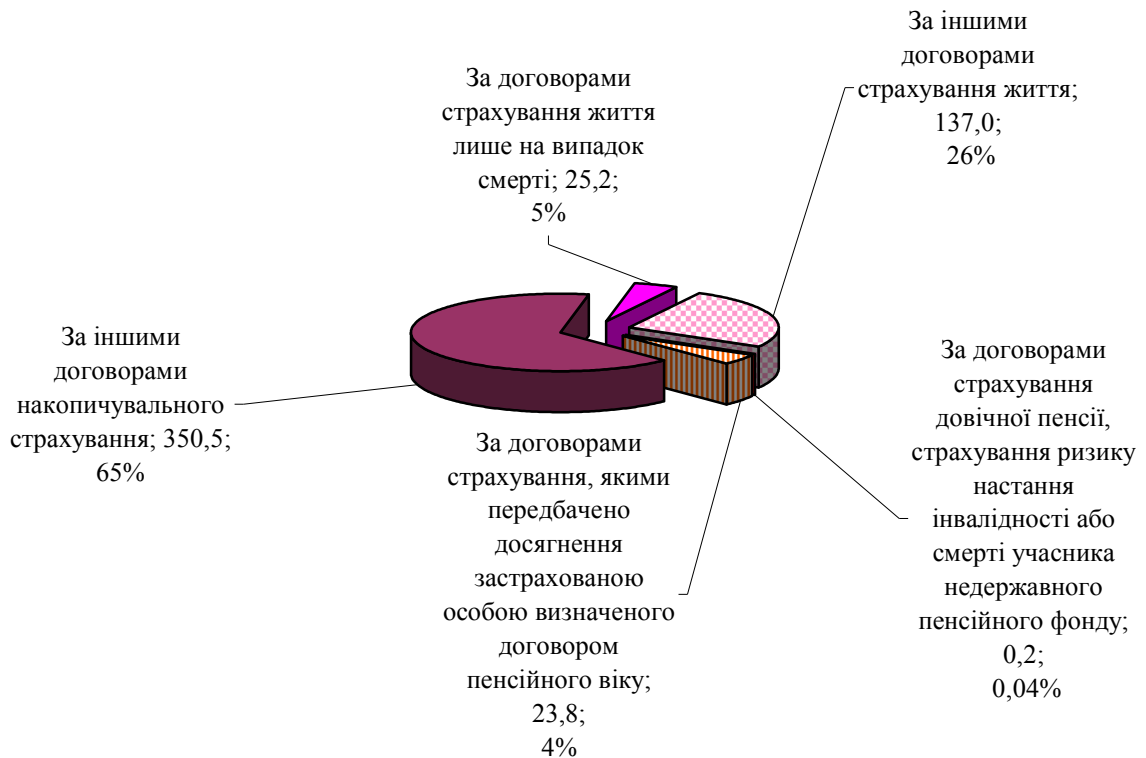

Рис 12. Структура валових страхових премій із страхування життя станом на 30.06.2011 (млн. грн.)

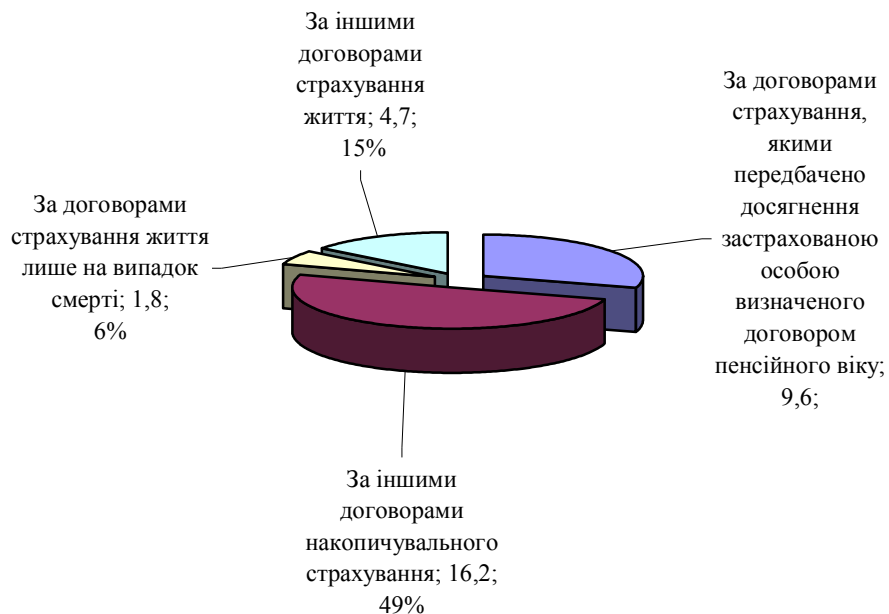

Рис 13. Структура валових страхових виплат із страхування життя станом на 30.06.2011 (млн. грн.)

Обсяги надходжень валових страхових платежів та валових страхових виплат за 2008 – 2010 рр., I півріччя 2011 р. зображено на рис. 14.

Рис. 14. Динаміка страхових премій та страхових виплат із страхування життя за 2008 – 2010 рр., I півріччя 2011 р. (млн. грн.)

Обсяг валових страхових виплат із страхування життя за I півріччя 2011 року становив **32,3 млн. грн.**³, що на 31,8% більше в порівнянні з відповідним періодом 2010 року.

За I півріччя 2011 року величина зміни резервів із страхування життя становила 233,3 млн. грн. (таблиця 11). 8 СК "Life" за підсумками I півріччя 2011 року отримали від'ємне значення приросту резервів із страхування життя, що пов'язано з достроковим розірванням договорів страхування. Приріст резервів із страхування життя у двох страхових компаніях "Life" у I півріччі 2011 року становив 63,1 та 61,8 млн. грн. (23,7%, та 23,2% від загального приросту резервів відповідно⁴).

³ Включаючи страхові виплати у вигляді анuitетів.

⁴ Від'ємні значення приросту резервів із страхування життя при розрахунку часток не використовувались.

Таблиця 11

Зміна резервів із страхування життя за I півріччя 2010–2011 рр.

Показники	I півріччя 2010	I півріччя 2011	Темпи приросту
	млн. грн.	млн. грн.	I півріччя 2011/ I півріччя 2010
Величина зміни резервів із страхування життя, у тому числі, яка відповідає:	101,6	233,3	129,6%
інвестиційним доходам, що застосовуються для розрахунку страхових тарифів;	36,1	36,7	1,7%
індексації розмірів страхових сум та (або) страхових виплат за офіційним індексом інфляції;	8,9	13,9	56,8%
частині інвестиційного доходу від розміщення коштів резервів із страхування життя, що залишилась після передбачених статтею 9 Закону України "Про страхування" обов'язкових відрахувань в математичні резерви та вирахувань витрат страховика на ведення справи;	34,3	34,3	-0,3%
загальному обсягу збільшення розмірів страхових сум та (або) страхових виплат (бонусів), які визначено за іншими фінансовими результатами діяльності згідно з договорами страхування, що передбачають участь страхувальника у інвестиційному доході страховика;	0,8	3,4	308,7%
величині зміни розмірів страхових сум та (або) страхових виплат за договорами страхування, грошові зобов'язання за якими визначено у вільноконвертованій валюті або розрахункових величинах.	-2,3	2,1	191,3%

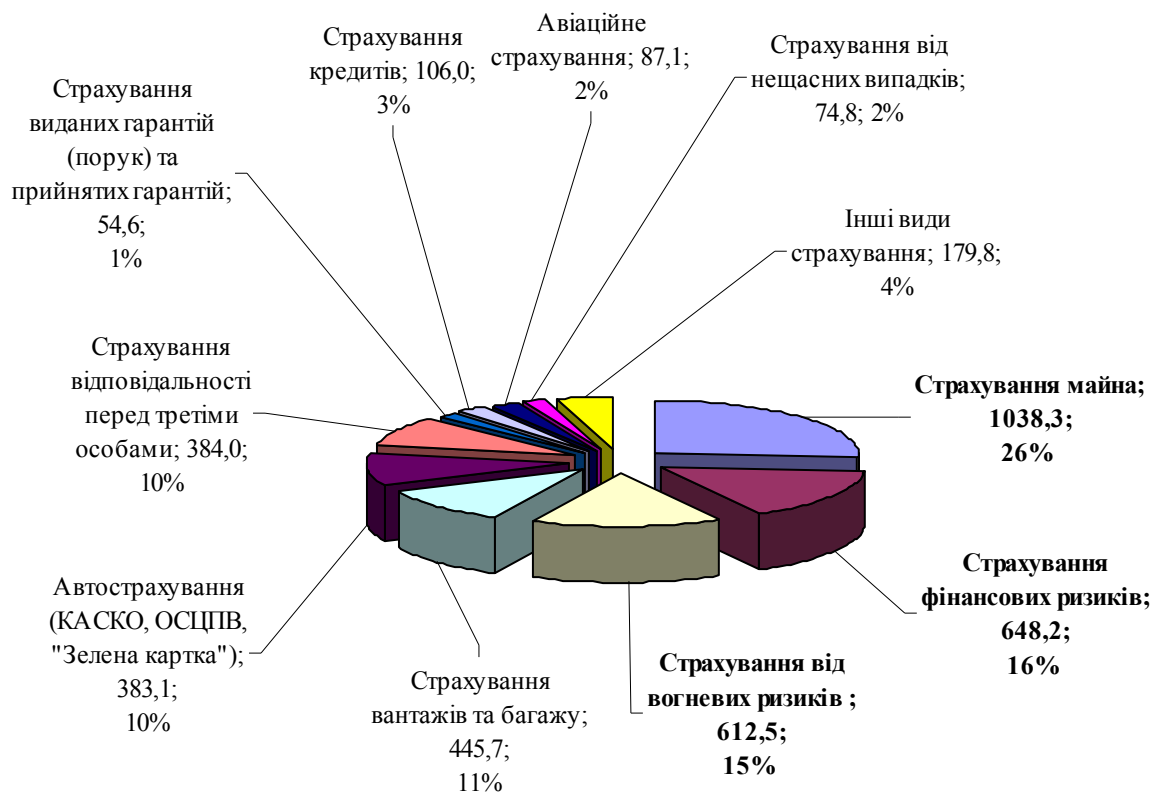
Перестраховування

За договорами перестраховування ризиків за I півріччя 2011 року українські страховики (цеденти, перестраховальники) сплатили часток страхових премій **4 014,1 млн. грн.** (за I півріччя 2010 р. – 4 546,7 млн. грн.) (рис. 15), з них:

- перестраховикам-нерезидентам – **584,5 млн. грн.** (за I півріччя 2010 р. – 499,1 млн. грн.);
- перестраховикам-резидентам – **3 429,6 млн. грн.** (за I півріччя 2010 р. – 4 047,6 млн. грн.).

Загальна сума часток страхових виплат, компенсованих перестраховиками, становила **212,0 млн. грн.** (за I півріччя 2010 р. – 233,8 млн. грн.), в тому числі компенсовано:

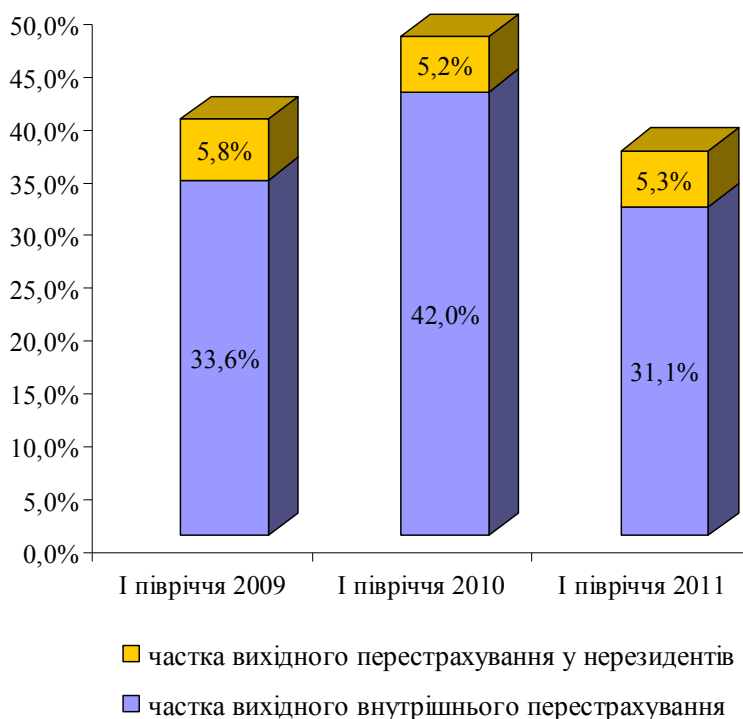
- перестраховиками-нерезидентами – **162,2 млн. грн.** (за I півріччя 2010 р. – 88,6 млн. грн.);
- перестраховиками-резидентами – **49,8 млн. грн.** (за I півріччя 2010 р. – 145,2 млн. грн.).

Рис. 15. Структура вихідного перестраховання за видами страхування станом на 30.06.2011 (млн. грн.)

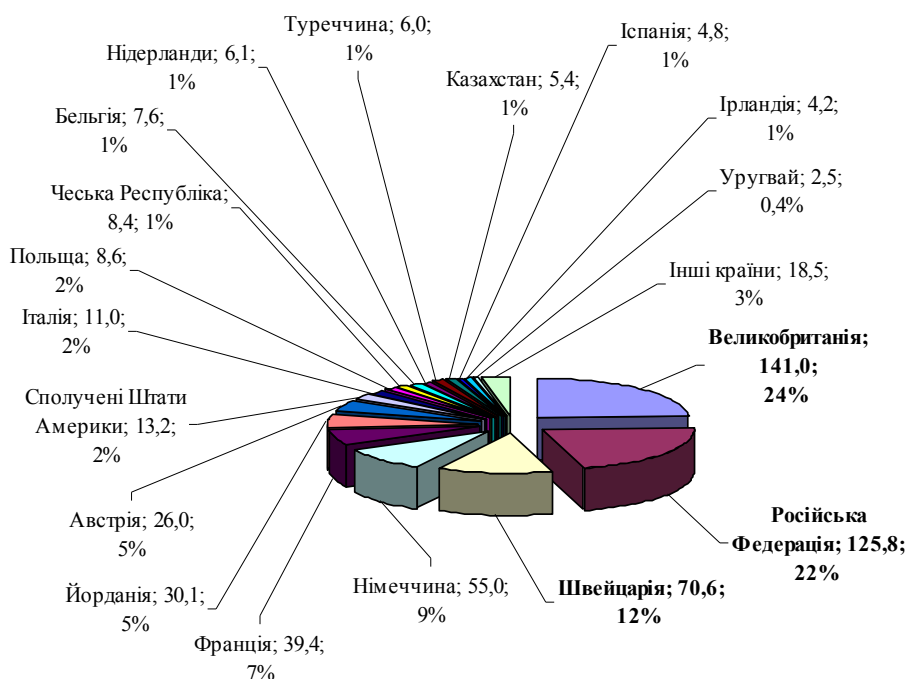
У структурі вихідного перестраховання станом на 30.06.2011 найбільше сплачено часток страхових премій за такими видами страхування, як: страхування майна – 1038,3 млн. грн. (або 26%) (станом на 30.06.2010 – 1 323,6 млн. грн. (або 29%)); страхування фінансових ризиків – 648,2 млн. грн. (або 16%) (станом на 30.06.2010 – 848,7 млн. грн. (або 19%)); страхування від вогневих ризиків – 612,5 млн. грн. (або 15%) (станом на 30.06.2010 – 827,6 млн. грн. (або 18%)); страхування вантажів та багажу – 445,7 млн. грн. (або 11%) (станом на 30.06.2010 – 441,3 млн. грн. (або 10%)).

У співвідношенні до валових страхових премій частка вихідного перестраховання станом на 30.06.2011 становила 36,4% (станом на 30.06.2010 – 47,2%) (рис. 16).

Рис. 16. Частки вихідного перестраховання у співвідношенні до валових страхових премій за I півріччя 2009 – 2011 рр.

На рис. 17 представлено структуру перестраховання ризиків у нерезидентів у I півріччі 2011 року. Від загальної суми сплачених часток страхових премій на перестраховання нерезидентам (584,5 млн. грн.) найбільше сплачено до Великобританії – 24% (або 141,0 млн. грн.), Російської Федерації – 22% (або 125,8 млн. грн.) та Швейцарії – 12% (або 70,6 млн. грн.).

Рис. 17. Частка страхових платежів, яка належить перестраховику-нерезиденту, станом на 30.06.2011 (млн. грн.)

Активи страховиків та сформовані страхові резерви

Динаміка активів та обсягів страхових резервів страховиків за 2008 – 2010 рр., I півріччя 2011 р. зображена на рис. 18.

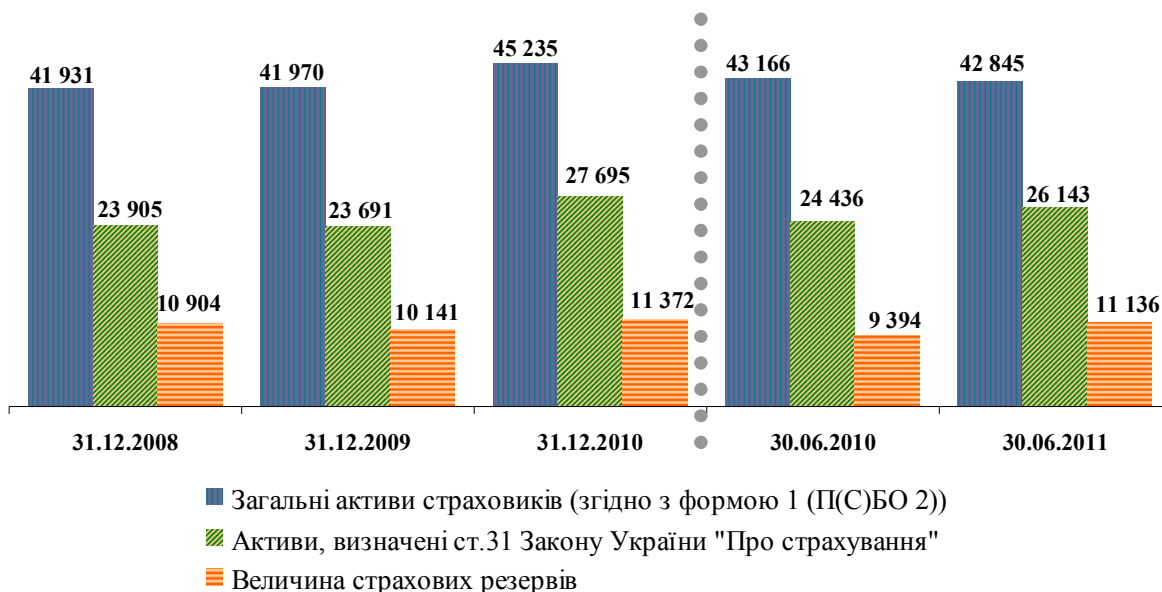

Рис. 18. Динаміка активів та обсягів страхових резервів страховиків за 2008–2010 рр. та I півріччя 2011 р. (млн. грн.)

Станом на 30.06.2011 обсяг загальних активів страховиків становив 42 845 млн. грн., що на 0,7% менше в порівнянні з відповідним показником станом на 30.06.2010. Величина активів, визначених ст. 31 Закону України «Про страхування», збільшилась на 7,0% (до 26 143 млн. грн.) відповідно.

Разом з тим, основною проблемою для страховиків залишається недостатність ліквідних фінансових інструментів для проведення ефективної політики інвестування коштів.

Розміщення страхових резервів здійснюється згідно зі статтею 31 Закону України «Про страхування», де визначено перелік активів за відповідними категоріями.

Станом на 30.06.2011 обсяг активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів⁵, становив **26 143 млн. грн.** (на 1 707 млн. грн. більше, ніж на відповідну дату 2010 року), які у розмірі **11 136 млн. грн.** використано з метою представлення коштів страхових резервів.

Структура активів страхових компаній, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів (таблиця 12) станом на 30.06.2011 у порівнянні з інформацією станом на 30.06.2010 мала такі зміни:

- на 754,6 млн. грн. (або на 7,6%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення акціями, і становив 10 633,3 млн. грн. (або 40,7% від загального обсягу активів);

⁵ - відповідно до статті 31 Закону України «Про страхування».

- на 298,7 млн. грн. (або на 69,9%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення облігаціями, і становив 726,2 млн. грн. (або 2,8% від загального обсягу активів);
- на 254,0 млн. грн. (або на 8,8%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення правами вимог до перестраховиків, і становив 3 144,8 млн. грн. (або 12,0% від загального обсягу активів).

У структурі активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя (таблиця 13), станом на 30.06.2011 у порівнянні з інформацією станом на 30.06.2010 відбулись такі зміни:

- на 1 898,6 млн. грн. (або на 49,4%) збільшився обсяг коштів у банківських вкладах (депозитах) і становив 5 740,7 млн. грн. (або 34,8% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя);
- на 3 643,3 млн. грн. (або на 202,9%) збільшився обсяг коштів, представлених як права вимоги до перестраховиків, і становив 5 438,9 млн. грн. (або 33,0% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя);
- на 632,9 млн. грн. (або на 54,5%) збільшився обсяг грошових коштів на поточних рахунках і становив 1 794,4 млн. грн. (або 10,9% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя);
- на 153,1 млн. грн. (або на 11,6%) збільшився обсяг коштів, вкладених у акції, і становив 1 477,8 млн. грн. (або 9,0% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя).

У структурі активів, якими представлені **технічні резерви** (таблиця 14), станом на 30.06.2011 у порівнянні з інформацією станом на 30.06.2010 відбулись такі зміни:

- на 1 582,3 млн. грн. (або на 52,0%) збільшився обсяг коштів у банківських вкладах (депозитах) і становив 4 626,8 млн. грн. (або 32,9% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви);
- на 658,1 млн. грн. (або на 65,0%) збільшився обсяг грошових коштів на поточних рахунках і становив 1 670,8 млн. грн. (або 11,9% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви);
- на 3 635,6 млн. грн. (або на 212,1%) збільшився обсяг коштів, представлених як права вимоги до перестраховиків, і становив 5 349,8 млн. грн. (або 38,1% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви).

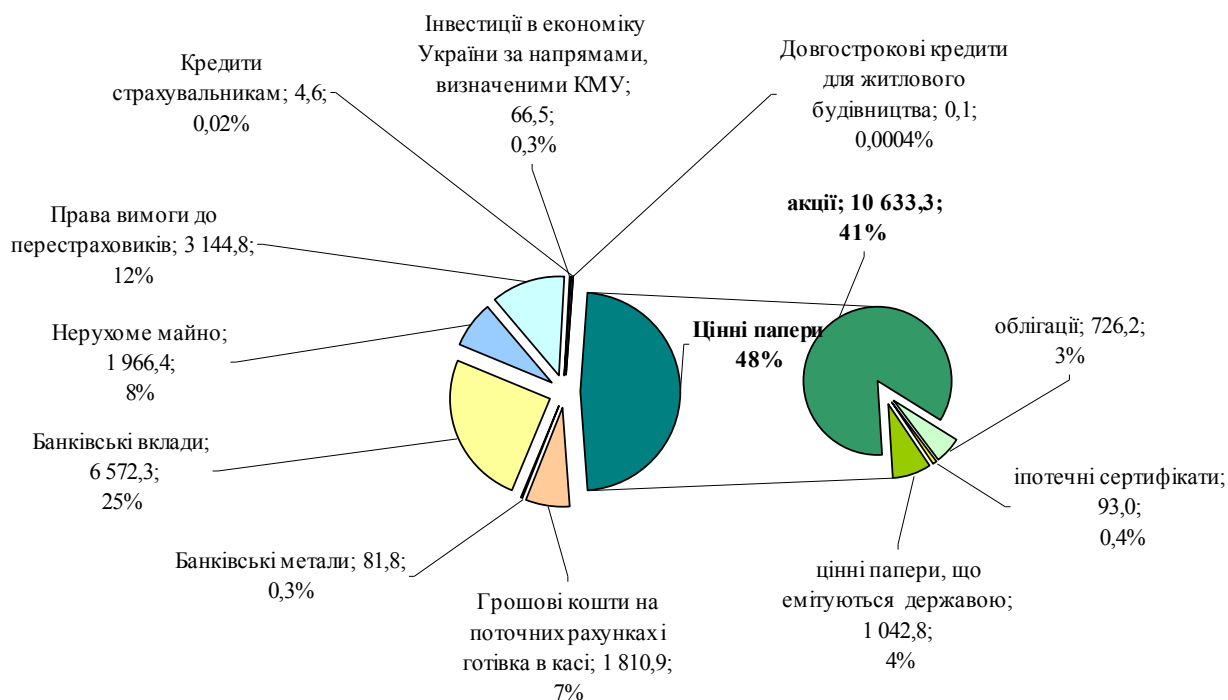
У структурі активів, якими представлені **резерви зі страхування життя** (таблиця 15), станом на 30.06.2011 у порівнянні з інформацією станом на 30.06.2010 відбулись такі зміни:

- на 316,3 млн. грн. (або на 39,7%) збільшився обсяг коштів у банківських вкладах (депозитах) і становив 1 114,0 млн. грн. (або 45,5% від загального обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя), у тому числі на 126,9 млн. грн. (або на 28,8%) збільшився обсяг коштів у

іноземній валюті і становив 568,4 млн. грн. (або 23,2% від загального обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя);

- на 179,6 млн. грн. (або на 33,8%) збільшився обсяг коштів, вкладених у цінні папери, що емітуються державою, і становив 710,6 млн. грн. (або 29,0% від загального обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя);
- на 25,2 млн. грн. (або на 16,9%) зменшився обсяг грошових коштів на поточних рахунках і становив 123,6 млн. грн. (або 5,1% від загального обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя).

На рис. 19 відображена структура загальних активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів (ст. 31 Закону України «Про страхування»).

Рис. 19. Структура активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів (ст. 31 Закону України «Про страхування»), станом на 30.06.2011 (млн. грн.)

На рис. 20 зображена структура активів, якими представлено кошти страхових резервів станом на 30.06.2011.

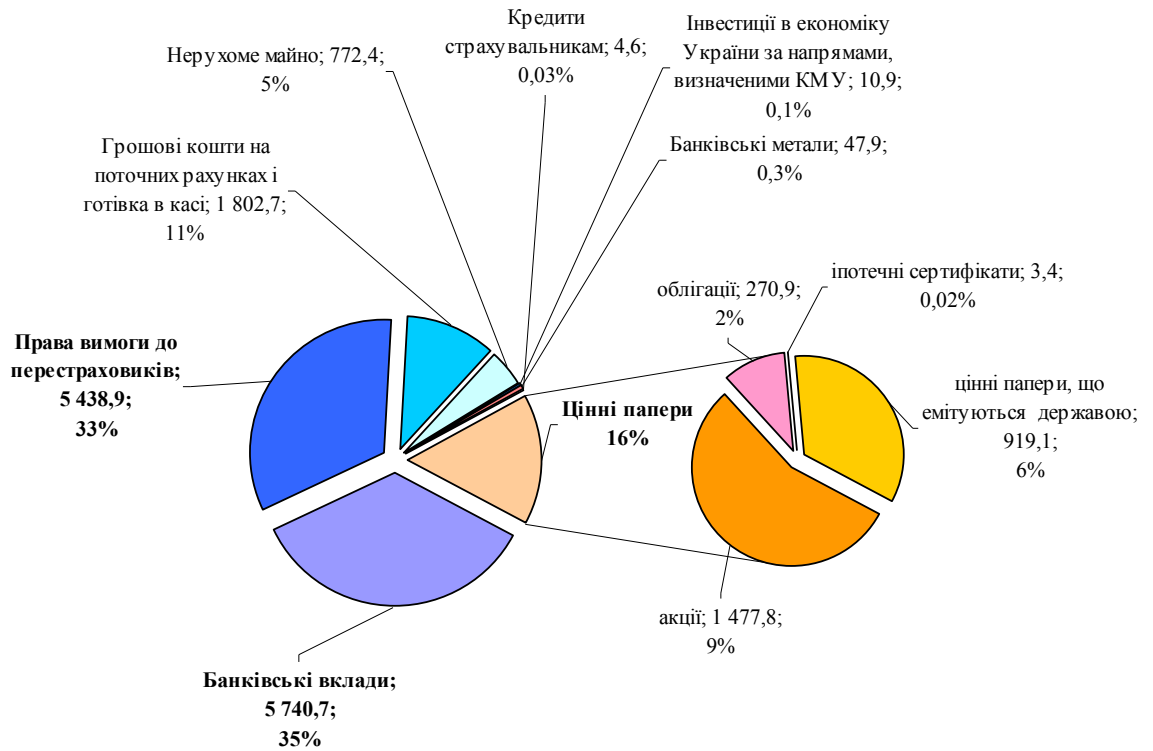

Рис. 20. Структура активів, якими представлено кошти страхових резервів, станом на 30.06.2011 (млн. грн.)

Активи страхових компаній

	Активи страховиків			
	млн. грн.		Структура активів	
	30.06.2010	30.06.2011	30.06.2010	30.06.2011
Загальні активи по балансу	43 166,2	42 844,6	X	X
<i>Категорія активів, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Активи, визначені ст.31 Закону України «Про страхування», у тому числі:	24 435,9	26 142,6	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	1 642,0	1 788,3	6,7%	6,8%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	252,3	192,2	1,0%	0,7%
2) банківські вклади (депозити)	6 391,7	6 572,3	26,2%	25,1%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	1 617,4	1 678,9	6,6%	6,4%
3) банківські метали	67,8	81,8	0,3%	0,3%
4) нерухоме майно	1 944,9	1 966,4	8,0%	7,5%
5) акції	9 878,7	10 633,3	40,4%	40,7%
6) облігації	427,5	726,2	1,7%	2,8%
7) іпотечні сертифікати	37,0	93,0	0,2%	0,4%
8) цінні папери, що емітуються державою	1 049,4	1 042,8	4,3%	4,0%
9) права вимоги до перестраховиків	2 890,7	3 144,8	11,8%	12,0%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	749,6	1 024,4	3,1%	3,9%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України *	85,4	66,5	0,3%	0,3%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	72,1	63,3	0,3%	0,2%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	7,9	0,5	0,03%	0,00%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,00%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	1,5	0,0	0,01%	0,00%
10.5) будівництво житла;	3,9	2,7	0,02%	0,0%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,00%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	5,2	4,6	0,0%	0,02%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,2	0,1	0,0%	0,0%
13) готівка в касі	14,2	22,6	0,06%	0,1%

* - Постанова Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1211 «Про затвердження напрямів інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів».

Розміщення коштів технічних резервів та резервів зі страхування життя

	Страхові резерви			
	млн. грн.		Структура активів	
	30.06.2010	30.06.2011	30.06.2010	30.06.2011
Сформовані страхові резерви	9 393,5	11 136,1	X	X
<i>Категорії активів, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Загальна сума активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя, у тому числі:	9 869,4	16 489,4	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	1 161,5	1 794,4	11,8%	10,9%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	150,4	105,4	1,5%	0,6%
2) банківські вклади (депозити)	3 842,1	5 740,7	38,9%	34,8%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	1 135,4	1 074,6	11,5%	6,5%
3) банківські метали	42,3	47,9	0,4%	0,3%
4) нерухоме майно	667,7	772,4	6,8%	4,7%
5) акції	1 324,7	1 477,8	13,4%	9,0%
6) облигації	129,3	270,9	1,3%	1,6%
7) іпотечні сертифікати	6,7	3,4	0,1%	0,0%
8) цінні папери, що емітуються державою	833,2	919,1	8,4%	5,6%
9) права вимоги до перестраховиків	1 795,6	5 438,9	18,2%	33,0%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	462,7	800,2	4,7%	4,9%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	48,2	10,9	0,5%	0,1%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	45,0	8,2	0,5%	0,0%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	1,0	1,2	0,0%	0,01%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	2,2	1,5	0,02%	0,01%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	4,7	4,6	0,0%	0,03%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,2	0,1	0,0%	0,0%
13) готівка в касі	13,1	8,3	0,1%	0,1%

Розміщення коштів технічних резервів страхових компаній

	<i>Технічні резерви</i>			
	<i>млн. грн.</i>		<i>Структура активів</i>	
	30.06.2010	30.06.2011	30.06.2010	30.06.2011
Сформовані страхові резерви	9 393,5	11 136,1	100%	100%
- у тому числі технічні резерви	7 490,7	8 719,3	79,7%	78,3%
<i>Категорії активів, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Загальна сума активів, якими представлені технічні резерви, у тому числі:	7 944,1	14 043,1	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	1 012,6	1 670,8	12,7%	11,9%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	131,4	89,7	1,7%	0,6%
2) банківські вклади (депозити)	3 044,5	4 626,8	38,3%	32,9%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	694,0	506,2	8,7%	3,6%
3) банківські метали	19,0	15,3	0,2%	0,1%
4) нерухоме майно	522,3	624,0	6,6%	4,4%
5) акції	1 194,4	1 337,4	15,0%	9,5%
6) облігації	75,2	200,6	0,9%	1,4%
7) іпотечні сертифікати	6,7	0,1	0,1%	0,0%
8) цінні папери, що емітуються державою	302,2	208,6	3,8%	1,5%
9) права вимоги до перестраховиків	1 714,2	5 349,8	21,6%	38,1%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	383,6	711,1	4,8%	5,1%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	39,8	1,6	0,5%	0,0%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	38,0	0,9	0,5%	0,0%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	0,7	0,7	0,0%	0,0%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	1,2	0,0	0,01%	0,0%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	0,0	0,0	0,0%	0,0%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,1	0,0	0,0%	0,0%
13) готівка в касі	13,1	8,2	0,2%	0,1%

Розміщення коштів резервів зі страхування життя

	Резерви зі страхування життя			
	млн. грн.		Структура активів	
	30.06.2010	30.06.2011	30.06.2010	30.06.2011
Сформовані страхові резерви	9 393,5	11 136,1	100%	100%
- у тому числі резерви зі страхування життя	1 902,8	2 416,8	20,3%	21,7%
<i>Категорії активів, визначені статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Загальна сума активів, якими представлені резерви зі страхування життя, у тому числі:	1 925,2	2 446,3	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	148,8	123,6	7,7%	5,1%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	19,0	15,7	1,0%	0,6%
2) банківські вклади (депозити)	797,6	1 114,0	41,4%	45,5%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	441,4	568,4	22,9%	23,2%
3) банківські метали	23,3	32,6	1,2%	1,3%
4) нерухоме майно	145,4	148,5	7,6%	6,1%
5) акції	130,4	140,4	6,8%	5,7%
6) облігації	54,1	70,3	2,8%	2,9%
7) іпотечні сертифікати	0,0	3,3	0,0%	0,1%
8) цінні папери, що емітуються державою	531,0	710,6	27,6%	29,0%
9) права вимоги до перестраховиків	81,4	89,1	4,2%	3,6%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	79,2	89,1	4,1%	3,6%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	8,4	9,3	0,4%	0,4%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	7,1	7,3	0,4%	0,3%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	0,3	0,4	0,01%	0,02%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	1,0	1,5	0,1%	0,1%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	4,7	4,6	0,24%	0,19%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,1	0,1	0,01%	0,0%
13) готівка в касі	0,1	0,1	0,00%	0,0%